

Bodové a intervalové odhady

Uvedené hodnoty jsou naměřené délky chodidla žákyň 7. třídy.

23.8	25	24.6
24.4	25.5	24.8
25.6	25.6	25.4
25.3	24.9	26.8
26.7	24.6	27.7
24.8	23.1	26.3
24.9	27.2	24.5
25.2	26.4	23.3
25.1	24.8	24.2
26.3	25.7	24.6
25.8	24.6	25.8
24.9	26.8	25.9

$$\left\langle \bar{x} - u \left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + u \left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

$$\left\langle \bar{x} - t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}}, \bar{x} + t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

Určete bodový odhad parametrů μ a σ

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu μ ,
je-li směrodatná odchylka $\sigma = 1,15$

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu μ ,
není-li σ známo

Stanovte 95% oboustranný interval spolehlivosti pro střední hodnotu m ,
obsahuje-li náhodný výběr jen první dva sloupce a s není známo.

$$\left\langle \bar{x} - u\left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + u\left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

$$\left\langle \bar{x} - t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}}, \bar{x} + t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

Parametrické testy

Studie tvrdí, že průměrná délka chodidla žákyň 7. třídy je 24,8 cm. K ověření bylo provedeno průzkum u 64 osob, přitom byl zjištěn výběrový průměr 25,2 cm, výběrová směrodatná odchylka 0,8 cm. Předpokládejme, že délka chodidla má normální rozdělení.

Můžeme z výsledku průzkumu usoudit, že byla studie správná? Proveďte test na hladině významnosti 0,01.

Jak se změní naše tvrzení, bude-li hladina významnosti 5 %?

věření tohoto tvrzení byl proveden
rová směrodatná odchylka byla 2,2 cm.

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$$

te oboustranný test hypotézy na

Chí-kvadrát test nezávislosti a dobré shody

H0: kvalitativní znaky jsou nezávislé

H1: kvalitativní znaky jsou závislé

$$G = \sum_{i=1}^k \frac{(n_i)^2}{n}$$

V tabulce jsou uvedeny výsledky průzkumu spokojenosti klientů s bankovními službami v závislosti na pohlaví:
Proveďte test nezávislosti na hladině významnosti 0,05.

n	muž	žena
spokojen	10	16
nespokojen	20	15

Teoretické

psí	muž	žena
spokojen		
nespokojen		

Testové kritérium

G	muž	žena
spokojen		
nespokojen		

G

Kritická hodnota

Závěr

H0: ....shoda....

H1: ...neshoda....

Z dodávky zboží jsme náhodně vybrali 200ks:

150ks- 1.jakost, 30ks - 2.jakost, zbytek - 3.jakost.

Dodavatel se zavázal, že 85% zboží bude 1.jakosti,

10% bude 2.jakosti a zbytek tvoří zboží 3.jakosti.
 Testujte na hladině významnosti 0,05, zda dodavatel
 dodržel smlouvu.

jakost	četnosti	teoretické	testové kritérium
1.	150		
2.	30		
3.	20		

$$G = \sum_{i=1}^k \dots$$

Kritická hodnota

Závěr

$$\frac{-ps'_i)^2}{ps'_i}$$

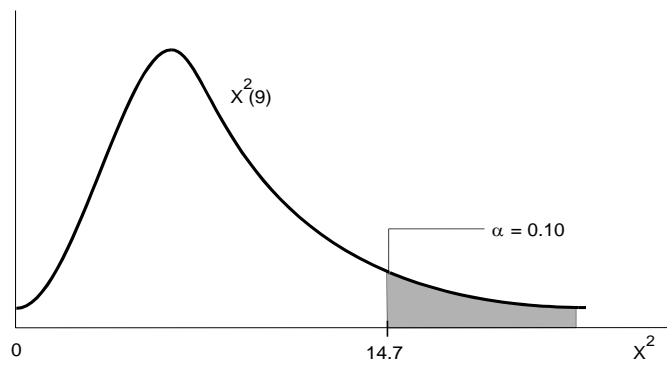
$$\frac{(n_i - p s'_i)^2}{p s'_i}$$

$df \setminus \alpha$	0.995	0.99	0.975	0.95	0.9	0.1	0.05	0.025
1	0	0	0	0	0.02	2.7	3.8	5
2	0.01	0.02	0.05	0.1	0.21	4.6	6	7.4
3	0.07	0.12	0.22	0.35	0.58	6.3	7.8	9.4
4	0.21	0.3	0.48	0.71	1.06	7.8	9.5	11.1
5	0.41	0.55	0.83	1.15	1.61	9.2	11.1	12.8
6	0.68	0.87	1.24	1.64	2.2	10.6	12.6	14.4
7	0.99	1.24	1.69	2.17	2.83	12	14.1	16
8	1.34	1.65	2.18	2.73	3.49	13.4	15.5	17.5
9	1.74	2.09	2.7	3.33	4.17	14.7	16.9	19
10	2.16	2.56	3.25	3.94	4.87	16	18.3	20.5
11	2.6	3.05	3.82	4.57	5.58	17.3	19.7	21.9
12	3.07	3.57	4.4	5.23	6.3	18.5	21	23.3
13	3.57	4.11	5.01	5.89	7.04	19.8	22.4	24.7
14	4.07	4.66	5.63	6.57	7.79	21	23.7	26.1
15	4.6	5.23	6.26	7.26	8.55	22.3	25	27.5
16	5.14	5.81	6.91	7.96	9.31	23.5	26.3	28.8
17	5.7	6.41	7.56	8.67	10.09	24.8	27.6	30.2
18	6.26	7.01	8.23	9.39	10.86	26	28.9	31.5
19	6.84	7.63	8.91	10.12	11.65	27.2	30.1	32.9
20	7.43	8.26	9.59	10.85	12.44	28.4	31.4	34.2
21	8.03	8.9	10.28	11.59	13.24	29.6	32.7	35.5
22	8.64	9.51	10.98	12.34	14.04	30.8	33.9	36.8
23	9.26	10.2	11.69	13.09	14.58	32	35.2	38.1
24	9.89	10.86	12.4	13.85	15.66	33.2	36.4	39.4
25	10.52	11.52	13.12	14.61	16.47	34.4	37.7	40.6
26	11.16	12.2	13.84	15.38	17.29	35.6	38.9	41.9
27	11.81	12.88	14.57	16.15	18.11	36.7	40.1	43.2
28	12.46	13.56	15.31	16.93	18.94	37.9	41.3	44.5
29	13.12	14.26	16.05	17.71	19.77	39.1	42.6	45.7
30	13.79	14.95	16.79	18.49	20.6	40.3	43.8	47

0.01	0.005
6.6	7.9
9.2	10.6
11.3	12.8
13.3	14.9
15.1	16.7
16.8	18.5
18.5	20.3
20.1	22
21.7	23.6
23.2	25.2
24.7	26.8
26.2	28.3
27.7	29.8
29.1	31.3
30.6	32.8
32	34.3
33.4	35.7
34.8	37.2
36.2	38.6
37.6	40
38.9	41.4
40.3	42.8
41.6	42.2
43	45.6
44.3	46.9
45.6	48.6
47	49.6
48.3	51
49.6	52.3
50.9	53.7

rozdělení Chi-kvadrát $\chi^2(df)$

=CHISQ.INV.RT

V google tabulce na níže uvedené adrese najdete společný výzkum:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1dWMuNrCunWcTusfM9iTVqPSQpMPhNnTJZ6ULMCOqwL4/>

[edit?usp=sharing](#)

Intervalové odhady

Dvoustranný interval spolehlivosti pro neznámý parametr μ , když σ^2 znám

$$\left\langle \bar{x} - u\left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + u\left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

kde $u(p)$ je příslušný kvantil normovaného normálního rozdělení.

V případě že hodnotu σ^2 neznáme a počet pozorování je větší než 30, můžeme p

V Excelu můžete použít funkci CONFIDENCE.NORM:

$$u\left(1 - \frac{\alpha}{2}\right) \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \quad =\text{CONFIDENCE.NORM}(\text{alfa};\text{sm\_odch};\text{počet})$$

Dvoustranný interval spolehlivosti pro neznámý parametr μ , když σ^2 nezná

$$\left\langle \bar{x} - t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}}, \bar{x} + t_{n-1}(\alpha) \cdot \frac{s}{\sqrt{n}} \right\rangle$$

kde $t_{n-1}(\alpha)$ je kritická hodnota Studentova rozdělení pro hladinu významnosti α

V programu Excel dostanete oboustrannou kritickou hodnotu Studentova t rozd

$$=\text{T.INV.2T}(\text{prst};\text{volnost})$$

Testování hypotéz

POSTUP:

1. Formulujeme nulovou a alternativní hypotézu, zvolíme hladinu významnosti
2. Vybereme vhodný test (existují jich desítky).
3. Stanovíme obor přijetí a kritický obor (jako intervaly).
4. Vypočítáme testovací kritérium.
5. Zjistíme, zda vypočtené testovací kritérium leží v oboru přijetí nebo v kritick
6. Na základě bodu 5 nulovou hypotézu přijmeme nebo zamítneme (v tom přípa

e nebo počet pozorování $n > 30$

Použít tyto vztahy, když σ nahradíme bodovým odhadem s .

íme

χ a počet stupňů volnosti $df = n - 1$

ělení pomocí funkce

α .

ém oboru.

idě přijímáme alternativní hypotézu).

test	Rozdělení znaku X	Podmínky použití testu	Dvoustr. nulová hypotéza	Testové kritérium
1	X má $N(\mu, \sigma^2)$	σ známo	$\mu = \mu_0$	$u = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$
2	X má $N(\mu, \sigma^2)$	σ neznámo	$\mu = \mu_0$	$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$
3	X má libovolné rozdělení	$n > 30$, σ známé	$\mu = \mu_0$	$u = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$
4	X má libovolné rozdělení	$n > 30$, σ neznámé	$\mu = \mu_0$	$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$
5	X má $N(\mu, \sigma^2)$		$\sigma^2 = \sigma_0^2$	$w = \frac{(n-1)s^2}{\sigma_0^2}$
6	X má $E(\delta)$		$\delta = \delta_0$	$y = \frac{2n\bar{x}}{\delta_0}$
7	X má binomické rozdělení, par. p		$p = p_0$	$p = \frac{\frac{x}{n} - p_0}{\sqrt{\frac{p_0(1-p_0)}{n}}}$

$$\frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$$

Rozdělení test. kritéria
$N(0,1)$
$t(n-1)$
přibližně $N(0,1)$
$t(n-1)$
$\chi^2(n-1)$
$\chi^2(2n)$
$N(0,1)$